

AJUTOARELE STRUCTURALE PENTRU PESCUIT

Politica europeană în domeniul pescuitului, finanțată inițial prin Instrumentul Financiar pentru Orientarea Pescuitului (IFOP), a fost finanțată în perioada 2007-2013 din Fondul european pentru pescuit (FEP), iar în prezent este finanțată din noul Fond european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), cu o sumă de 6,4 miliarde de euro pentru perioada 2014-2020. FEPAM sprijină pescarii în procesul de tranziție către pescuitul sustenabil, sprijină comunitățile din zonele de coastă în procesul de diversificare a economiilor lor și finanțează proiecte pentru crearea de noi locuri de muncă și îmbunătățirea calității vieții de-a lungul coastelor europene.

TEMEI JURIDIC

Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului

Regulamentul (UE) nr. 508/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime

OBIECTIVE

Principalul obiectiv al politicii structurale privind pescuitul este de a furniza măsuri financiare pentru punerea în aplicare a politicii comune în domeniul pescuitului (PCP) și dezvoltarea sustenabilă a zonelor de pescuit și de acvacultură. Aceasta ajută pescarii să respecte noile cerințe, cum ar fi cele legate de interdicția de aruncare a capturilor înapoi în mare, noile măsuri de siguranță și modificările condițiilor de muncă, colectarea datelor și infrastructurile portuare.

REALIZĂRI

A. Context

Politica structurală în domeniul pescuitului a luat ființă în 1970, odată cu Decizia de a solicita sprijin din Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA),

Secțiunea Garantare, pentru construcții, modernizare, comercializare și prelucrare în sectorul pescuitului.

În 1992, Consiliul European de la Edinburgh a hotărât să integreze politica structurală privind pescuitul în fondurile structurale, cu un obiectiv propriu, și anume obiectivul 5a (ajustarea structurilor pescuitului), și cu un instrument financiar propriu, Instrumentul Financiar pentru Orientarea Pescuitului (IFOP). Pentru a oferi sprijin financiar pentru zonele dependente de pescuit, a fost lansată inițiativa comunitară privind restructurarea sectorului pescuitului (PESCA) pentru perioada 1994-1999 alături de o serie de măsuri de însoțire cum ar fi pensionarea anticipată, primele pentru tinerii pescari etc.

Agenda 2000 a introdus noi orientări, printre care se numără integrarea problemelor structurale ale zonelor dependente de pescuit în cel de-al doilea obiectiv al fondurilor structurale și Decizia de a nu reînnoi inițiativa PESCA în 2000. Regulamentul (CE) nr. 1263/1999 al Consiliului stabilește noul cadru de intervenție al IFOP pentru perioada 2000-2006, cu scopul de a contribui la un echilibru sustenabil între resursele halieutice și exploatarea acestora.

B. Fondul european pentru pescuit (FEP)

1. Ca parte a reformei PCP, FEP a înlocuit IFOP în perioada 2007-2013 și avea cinci priorități:

- sprijinirea principalelor obiective ale PCP, asigurând exploatarea sustenabilă a resurselor halieutice și crearea unui echilibru stabil între resurse și capacitatea flotei de pescuit a UE;
- creșterea competitivității și viabilității economice a operatorilor din sector;
- promovarea metodelor ecologice de pescuit și de producție;
- furnizarea de sprijin adecvat pentru angajații din sector;
- facilitarea diversificării activităților economice în zonele dependente de pescuit.

Bugetul total al FEP pentru perioada 2007-2013 a fost de 3 849 milioane EUR, din care 2 908 milioane EUR se alocă „zonelor de convergență”, iar 941 milioane EUR se alocă „zonelor de neconvergență”.

2. Tipuri de intervenție:

- măsuri de adaptare a flotei comunitare de pescuit (sprijin în vederea retragerii permanente sau temporare a navelor de pescuit sau pentru pregătirea profesională, reprofilarea sau pensionarea anticipată a pescarilor);
- acvacultura, prelucrarea și comercializarea: promovarea achiziționării și utilizării de echipamente și metode care reduc impactul activităților de pescuit asupra mediului, în special în cazul activităților de pescuit desfășurate de întreprinderile mici și microîntreprinderi;
- măsuri de interes comun: au fost eligibile pentru ajutor proiectele care au contribuit la dezvoltarea sustenabilă sau conservarea resurselor, consolidarea piețelor specializate în comercializarea produselor de pescuit sau promovarea de parteneriate între oamenii de știință și operatorii din sectorul pescuitului;

- dezvoltarea sustenabilă a zonelor de pescuit costiere: sprijin pentru măsurile și inițiativele destinate să diversifice și să consolideze dezvoltarea economică în zonele afectate de declinul activităților de pescuit;
- asistență tehnică: acțiunile legate de pregătire, monitorizare, sprijin administrativ și tehnic, evaluare, audit și control necesare pentru punerea în aplicare a regulamentului propus.

Statele membre erau responsabile de repartizarea resurselor financiare între aceste cinci priorități.

FONDUL EUROPEAN PENTRU PESCUIT ȘI AFACERI MARITIME (FEPAM)

Pentru a pune în aplicare acordul încheiat de Parlament cu Consiliul în privința noii PCP revizuite substanțial, FEPAM, astfel cum a fost propus de Comisie și modificat inițial de Parlament în 2013, a fost supus unor noi modificări, ajungând la forma sa finală în cadrul unui acord încheiat cu Consiliul.

Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime este unul dintre cele cinci fonduri structurale și de investiții europene (fondurile ESI) pentru perioada 2014-2020. Fondul face parte din Rubrica 2: Creștere economică durabilă și resurse naturale. Acesta este principalul instrument financiar pentru sprijinirea politicii comune a UE în domeniul pescuitului (PCP). O mică parte a FEPAM urmărește să sprijine o politică maritimă integrată (PMI). PCP promovează în principal pescuitul sustenabil, acvacultura sustenabilă, controlul și asigurarea respectării normelor, colectarea de date și economia albastră. De asemenea, FEPAM oferă sprijin pentru obiective la nivelul UE în domeniul afacerilor maritime și costiere, cum ar fi guvernanta internațională, cunoașterea mediului marin și amenajarea spațiului maritim. Suma totală alocată FEPAM pentru perioada 2014-2020 este de 6 400 de milioane de euro. Fondurile ESI funcționează conform unor norme și dispoziții comune [a se vedea Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013], care îmbunătățesc și armonizează coordonarea și implementarea lor. FEPAM cofinanțează proiecte împreună cu finanțare națională: fiecărui stat membru i se alocă o parte din bugetul total al fondului, în funcție de dimensiunea industriei sale de pescuit (nivelul ocupării forței de muncă și al producției, dimensiunea flotei de pescuit etc.). Fiecare stat membru pregătește apoi un program operațional care descrie alocarea resurselor din fond, iar acesta urmează să fie supus aprobării de către Comisie. Autoritățile naționale au un mandat pentru a alege proiectele care vor fi finanțate și acestea sunt responsabile, împreună cu Comisia, de punerea în aplicare a programului operațional.

Acest program sprijină următoarele patru domenii principale:

A. Un pescuit sustenabil din punct de vedere ecologic în UE

- investiții în unelte de pescuit mai selective, pentru a elimina practica de aruncare a capturilor înapoi în mare și a gestiona astfel impactul obligației de debarcare a tuturor capturilor impusă în urma reformei PCP începând din 2015;

- în urma unei cereri specifice formulate de Parlament, să se acorde prioritate colectării de date și controalelor prin majorarea semnificativă a părții din FEPAM alocate acestui scop;
- punerea în aplicare a unor măsuri pentru conservarea stocurilor, precum perioadele de repaus biologic;
- înghețarea subvențiilor pentru operatorii care nu respectă normele PCP.

B. Un sector al pescuitului competitiv în UE

- ajutor de lansare (investiții de până la 75 000 de euro în nave cu o lungime sub 12 m) acordate pescarilor cu vârsta sub 40 de ani care au cel puțin cinci ani de experiență profesională în sector;
- sprijin pentru diversificarea veniturilor pescarilor prin activități conexe (de exemplu turismul piscicol): un aspect important a fost respingerea de către Parlament a opțiunii de recalificare în afara domeniului pescuitului propusă inițial de Comisie;
- investiții la bordul navelor pentru o mai bună gestionare a capturilor și îmbunătățirea calității acestora, precum și investiții în infrastructurile portuare în vederea îndeplinirii obligației de debarcare;
- sprijin pentru inovare, inclusiv dezvoltarea unor nave mai moderne și mai ecologice;
- sprijin pentru planurile de producție și de comercializare elaborate de organizațiile de producători;
- ajutor pentru încetarea definitivă a activității în cazul dezmembrării navelor în vederea reducerii capacității și a efortului de pescuit al flotei;
- sprijin pentru înlocuirea motoarelor în vederea reducerii puterii și a emisiilor de CO₂ (care să fie condiționat de reducerea puterii motoarelor la navele având o lungime între 12 și 24 de metri).

C. Condiții sociale mai bune:

- investiții pentru îmbunătățirea condițiilor de sănătate, de igienă și de siguranță la bordul navelor;
- formarea profesională a pescarilor;
- înființarea unui fond de asigurare mutuală care să acopere catastrofele naturale și accidentele de mediu sau legate de sănătate (aplicabile pescarilor, dar și cultivatorilor de stridii în cazul apariției unor epidemii).

D. Creșterea albastră (acvacultura)

- sprijin pentru consolidarea dezvoltării tehnologice, a inovării și a transferului de cunoștințe;
- îmbunătățirea competitivității și viabilității întreprinderilor de acvacultură, în special a întreprinderilor mici și mijlocii;
- inițiative pentru protejarea și refacerea biodiversității acvatice și pentru ameliorarea ecosistemelor legate de acvacultură;

- promovarea acvaculturii cu nivel ridicat de protecție a mediului, de sănătate și bunăstare a animalelor și de sănătate și siguranță publică;
- dezvoltarea formării profesionale, de noi competențe profesionale și învățarea pe tot parcursul vieții. În vederea punerii în aplicare a acestor măsuri, sunt relevante strategiile de specializare inteligentă (RIS3): acestea includ o abordare integrată, permițând noi inițiative și aplicații care pot fi încorporate în toate activitățile economice existente prin promovarea inovării, a creării de firme tinere și abordări ascendente. Prin urmare, aceste principii pot juca un rol important în stimularea creșterii albastre.

Buget

FEPAM pentru perioada 2014-2020 are alocată o sumă de 6,4 miliarde EUR. Fondul este gestionat în proporție de 89 % de statele membre, fiind utilizat pentru reducerea impactului activităților de pescuit asupra mediului marin, oferind mai multe instrumente de piață consumatorilor și profesioniștilor, promovând gestiunea în comun a zonelor protejate și sprijinind pescuitul la scară mică. Din această sumă:

- 4 340 milioane EUR sunt alocate dezvoltării sustenabile a pescuitului și acvaculturii, inclusiv măsurilor legate de comercializare și de prelucrare, asistenței tehnice, dezvoltării locale și sprijinirii zonelor de pescuit;
- 580 milioane EUR sunt alocate măsurilor de control și de punere în aplicare, în vederea monitorizării respectării PCP și a protejării accesului echitabil la stocuri sănătoase. Printre acestea se numără controlarea accesului la zonele de pescuit, a efortului de pescuit, a TAC-urilor și a cotelor;
- 520 milioane EUR sunt alocate pentru finanțarea colectării de date pentru o mai bună gestionare pe termen lung a pescuitului (de exemplu înțelegerea și monitorizarea speciilor comerciale și a dinamicii pescuitului vizând un singur stoc, respectiv a pescuitului mixt, precum și modelizarea ecologică a bazinelor regionale);
- 71 milioane EUR sunt alocate măsurilor legate de economia albastră, pentru a asigura creșterea sustenabilă și crearea de locuri de muncă din resurse marine în domenii precum supravegherea maritimă, o mai bună cunoaștere a mărilor și ecosistemelor și exploatarea responsabilă a resurselor marine noi (energie, biotehnologie etc.);
- 192,5 milioane EUR sunt alocate compensațiilor pentru regiunile ultraperiferice, ale căror flote sunt compuse în mare parte din nave mici. FEPAM ține seama de dezavantajele specifice care afectează regiunile ultraperiferice prin ajutoare publice mai ample și un regim specific de compensare a costurilor suplimentare pentru produsele pescărești și de acvacultură.

Comisia gestionează direct restul de 11 % pentru a sprijini proiecte la nivelul UE în domeniul afacerilor maritime și costiere, printre care amenajarea teritoriului maritim, guvernanta și cooperarea internațională și schimbul de informații și de cele mai bune practici.

Cadrul financiar multianual (CFM)

Asistența structurală pentru PCP este reglementată de CFM, care stabilește sumele maxime anuale pe care UE le poate cheltui în diferite domenii politice. Acesta prevede un sistem de programare financiară și disciplină bugetară prin care se asigură că cheltuielile UE sunt previzibile și se încadrează în limitele convenite, de-a lungul unei perioade suficient de lungi pentru ca politicile comune să fie eficace. CFM pentru perioada 2014-2020 este împărțit în șase categorii de cheltuieli aferente diferitelor domenii de activitate, una dintre acestea fiind Creșterea durabilă și resursele naturale, care include și PCP și are alocat un buget de 420 miliarde EUR. La 2 mai 2018, Comisia a publicat propunerea sa pentru CFM 2021-2027, iar la 12 iunie 2018, DG MARE și-a publicat propunerea pentru FEPAM stabilind următoarele priorități-cheie:

- promovarea activităților pescărești sustenabile și conservarea resurselor biologice marine;
- contribuția la securitatea alimentară în Uniunea Europeană prin intermediul unei acvaculturi și al unor piețe competitive și sustenabile;
- facilitarea dezvoltării unei economii albastre sustenabile și stimularea prosperității comunităților costiere;
- consolidarea guvernanței internaționale a oceanelor și asigurarea siguranței, securității, curățeniei și gestionării sustenabile a mărilor și oceanelor.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul votează atât bugetul, cât și descărcarea de gestiune. Colegiuitorii votează asupra propunerii FEPAM folosind procedura legislativă ordinară. Parlamentul examinează cheltuielile UE prin intermediul fondurilor ESI în timpul procedurii anuale de descărcare de gestiune.

La 6 iulie 2016, Parlamentul a supus dezbaterii și a adoptat un raport din proprie inițiativă referitor la pregătirea revizuirii postelectorale a CFM 2014-2020^[1], acesta reprezentând aportul său la proces înainte de prezentarea de către Comisie a revizuirii la jumătatea perioadei a CFM. La 11 noiembrie 2017, Comisia pentru pescuit a votat asupra avizului său destinat Comisiei pentru bugete referitor la următorul CFM: pregătirea poziției Parlamentului privind CFM post-2020.

La 13 martie 2019, Parlamentul a adoptat o rezoluție legislativă referitoare la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 508/2014 în ceea ce privește anumite norme referitoare la Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime ca urmare a retragerii Regatului Unit din Uniune^[2]. Acest regulament al UE se aplică FEPAM actual, pentru perioada 2014-2020.

La 4 aprilie 2019, Parlamentul a adoptat o propunere legislativă de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european pentru afaceri maritime și activități pescărești pentru perioada 2021-2027^[3]. Acest fond ar trebui să

[1]JO C 101, 16.3.2018, p. 64.

[2][P8_TA-PROV\(2019\)0183](#).

[3][P8_TA\(2019\)0343](#).

urmărească să orienteze finanțarea de la bugetul Uniunii în direcția sprijinirii politicii comune în sectorul pescăresc, a politicii maritime a Uniunii și a angajamentelor internaționale ale Uniunii în domeniul guvernării oceanelor.

Carmen-Paz Marti
05/2019

